

Reg. No. :

Name :

K17U 2276

V Semester B.A. Degree (CCSS – Sup./Imp.) Examination,
November 2017
(2013 and Earlier Admissions)
Core Course in Sanskrit
5B08 SKT : VEDA AND UPANISHAT

Time : 3 Hours

Max. Weightage : 30

Instruction : Answers should be written in **Sanskrit**. In writing **Sanskrit**
Devanagari script should be used.

- I. कोष्ठात् समीचीनमुत्तरं निर्धार्य लिखत : (Weightage 1 for each set)
- 1) a) वेदशब्दस्य अर्थः कः ? (ज्ञानं, प्रशस्तिः, प्रशंसा)
b) के मन्त्रदृष्टारो भवन्ति ? (कवयः, मुनयः, ऋत्विजः)
c) अध्वर्युः कस्य वेदस्य ऋत्विक् भवति ? (ऋग्वेदस्य, यजुर्वेदस्य, सामवेदस्य)
d) वेदस्य कः भागः उपासनाकाण्ड इत्युच्यते ? (उपनिषत्, आरण्यकं, ब्राह्मणम्)
 - 2) a) उपवेदेषु एकः कः ? (ऋग्वेदः, धनुर्वेदः, सामवेदः)
b) ऋग्वेदे कति सूक्तानि सन्ति ? (1028, 1138, 1000)
c) ऋग्वेदे स्तूयमानः प्रमुखयुद्धदेवः कः ? (इन्द्रः, विष्णु, मरुत्)
d) निरुक्तकारः कः ? (यास्कः, पाजिनिः, सायणः)
 - 3) a) उपनिषदां दर्शनं सामान्यतया किमुच्यते ? (वेदान्तं, न्यायं, सांख्यम्)
b) वाजश्रवसः पुत्रः कः ? (उद्दालकः, नचिकेताः, कश्यपः)
c) 'सह नावतु सह नौ भुनक्तु' इति कस्मिन् ग्रन्थे भवति ? (कठीपनिषदि, मनुस्मृतौ, याज्ञवल्क्यस्मृतौ)
d) 'आत्मानं रथिनं विद्धि' इति कस्मादुद्धृतम् ? प्रश्नोपनिषदः, केनोपनिषदः, कठोपनिषदः) (3x1=3)

P.T.O.

II. वाक्येनैकेन द्वाभ्यां वा पञ्चानां उत्तरं लिखत :

(Weightage 1 for each set)

- 4) वेदाः कति ?
- 5) वेदाङ्गानि कानि ?
- 6) कल्पसूत्रस्य चत्वारः विभागाः के ?
- 7) गृह्यसूत्रस्य विषयाः के ?
- 8) धर्मसूत्रस्य विषयाः के ?
- 9) निरुक्तं लक्षयत ?
- 10) 'अग्निना रयिमश्नवत् _____' । मन्त्रं विशदयत ?
- 11) उपस्थे विश्वा भुवनानि तस्थुः - विशदयत ।

(5x1=5)

III. चतुर्णां वाक्येन वाक्याभ्यां वा उत्तरं लिखत :

(Weightage 1 for each)

- 12) षट्दर्शनानि कानि ?
- 13) दशोपनिषदः काः ?
- 14) उपनिषदां मुख्यदर्शनं किम् ?
- 15) वाजश्रवाः कीहश्यः गावः अदात् ?
- 16) मत्वा धीशे हर्षशोकौ जहाति - कं मत्वा ?
- 17) सोऽध्वनः पारमाप्नोति - कः ?

(4x1=4)

IV. द्वयोः आशयं एकैकया खण्डिकया विशदयत :

(Weightage 2 for each)

- 18) स नः पितेव सूनवे
अग्ने सूपायनो भव ।
सचस्वा नः स्वस्तये ॥
- 19) तिस्रो द्यावः सवितुर्द्वा उपस्थाँ
एका यमस्य भुवने विशषाट् ।
अणिं न रथ्यममृताधि तस्युर्
इह ब्रवीतु य उ तच्चिकेतत् ॥

- 20) विष्णोर्नु कं वीर्याणि प्र वोचं
यः पार्थिवानि विममे रजांसि ।
योअस्कभायदुत्तरं सधस्यं
विचक्रमाणस्त्रेधोरुगायः ॥
- 21) अक्षैर्मा दीव्यः कृषिमित्कृषस्व
वित्ते रमस्व बहुमन्यमानः ।
तत्र गावः कितव तत्र जाया
तन्मे विचष्टे सवितायमर्यः ॥

(2x2=4)

V. त्रयाणामुत्तरं एकैकया खण्डिकया विशदयत :

(Weightage 2 for each)

- 22) तस्मात् प्रति त्रीन् वशन् वृणीष्व - कस्मात् ?
- 23) नचिकेतसः तृतीयवरप्रार्थनां श्रुत्वा यमः किमवदत् ?
- 24) 'तदानन्त्याय कल्पते' - किं ? विशदयत ।
- 25) तेषां शान्तिः शाश्वती नेतरेषाम् - केषाम् ?
- 26) नायं हन्ति न हन्यते - विशदयत ?

(3x2=6)

VI. द्वे उपन्यस्यत :

(Weightage 4 for each)

- 27) ऋग्वेदोक्तरीत्या इन्द्रस्य स्वरूपं वर्णयत

अथवा

विष्णोः महत्वमुपपादयत ।

- 28) नचिकेतसः यमालयप्राप्तिं वरप्राप्तिं च विवृणुत ।

अथवा

नाचिकेतान्तेः महत्वमुपपादयत ।

(2x4=8)